

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی آستان قدس

دانشکده بهداشت

گروه آموزشی بهداشت عمومی

طرح دوره Course Plan

مشخصات فراگیران			مشخصات درس				
رشته تحصیلی: بهداشت عمومی			عنوان واحد درسی: مصون سازی فعال و انفعالی				
مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته			نوع واحد درسی: نظری				
ترم تحصیلی:			کارورزی:	کارآموزی:	عملی:	نظری: ۱	واحد
بخش:	سال:	کارآموز	کارورزی:	کارآموزی:	عملی:	نظری: ۱۷	ساعت
بخش:	سال:	کارورز	تاریخ تصویب برنامه آموزشی توسط وزارت بهداشت: ۱۳۰۰/۰۰/۰۰			پیشنیاز: ندارد	کد درس: ۱۳
بخش:	سال:	دستیار					
سایر:			سایر:				
مشخصات مسؤل درس							
رشته تحصیلی: بهداشت مادر و کودک			نام و نام خانوادگی: فاطمه جعفری				
رتبه علمی: استادیار			مقطع تحصیلی: دکترای تخصصی				
پست الکترونیک: fjafari@zums.ac.ir			شماره تماس:				
آدرس محل کار دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی زنجان							
نام و نام خانوادگی سایر مدرسان:							
بازنگری بر اساس نیاز جامعه:			تاریخ تدوین طرح درس توسط مدرس: ۱۴۰۲/۰۶/۲۶		نحوه برگزاری دوره:		
شماره جلسات بازنگری شده:	تاریخ تصویب توسط شورای EDC: ۱۴۰۱/۰۰/۰۰		تاریخ تأیید توسط شورای EDO: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹		ترکیبی	مجازی	حضور

--	--	--	--	--	--

اهداف آموزشی

❖ هدف کلی:

- آشنایی با سیستم ایمنی بدن
- آشنایی با چگونگی مصون کردن افراد در مقابل بیماری ها
- ❖ اهداف اختصاصی (رفتاری): در پایان برنامه آموزشی، انتظار می رود فراگیران قادر باشند:
 - ایمنی ذاتی و اکتسابی را تعریف کند.
 - ایمنی ذاتی و اکتسابی را با هم مقایسه کند.
 - آنتی ژن را تعریف کند.
 - ایمونوژن را تعریف کند.
 - سرنوشت ورود یک ماده به بدن را شرح دهد.
 - ایمونیزاسیون فعال و غیر فعال را با هم مقایسه کند.
 - ساختار آنتی بادی را شرح دهد.
 - انواع آنتی بادی ها را نام ببرد.
 - عوامل موثر بر ایجاد پاسخ ایمنی را شرح دهد.
 - نقش بافت های لنفاوی را در ایمنی توضیح دهد.
 - نقش مغز استخوان و تیموس را در ایمنی توضیح دهد.
 - طحال و گره های لنفاوی و ساختمان آنها را توصیف کند.
 - سایتوکاین ها و خصوصیات آنها را بیان کند.
 - اجزاء تشکیل دهنده واکسن ها را نام ببرد.
 - آدجوان را تعریف کند.
 - انواع واکسن های موجود با نام بیماری مربوطه و علائم اختصاری واکسن ها را شرح دهد.
 - ویژگیهای واکسن ها را توضیح دهد.
 - روشهای کنترل عفونت و رعایت شرایط استریل را شرح دهد.
 - تزریق ایمن را تعریف کند.
 - نوع سرنگ و سوزن مورد استفاده و محل تزریق هر یک از واکسن ها را توضیح دهد.
 - کمک های اولیه پس از آسیب های شغلی (آسیب توسط واکسن) را شرح دهد.
 - جدول واکسیناسیون کودکان در ایران را شرح دهد.
 - برنامه فاصله های مجاز و مناسب برای واکسیناسیون را توضیح دهد.

برنامه ایمن سازی کودکانی که در وقت مقرر مراجعه نکرده اند را توضیح دهد.

سن مجاز واکسن ها را بیان کند.

برنامه ایمن سازی زنان باردار و زنان در سن باروری را توضیح دهد.

چگونگی تجویز واکسنها در دوران بارداری و شیردهی را توضیح دهد.

چگونگی واکسیناسیون پرسنل بهداشتی درمانی را توضیح دهد.

چگونگی واکسیناسیون در افراد مبتلا به بیماریهای خاص از قبیل هموفیلی، زردی، هپاتیت، ایدز، نقص ایمنی، ضایعه مغزی و گیرنده پیوند را توضیح دهد.

شرایط نگهداری واکسن ها (درجه حرارت یخچال و طبقه یخچال) را توضیح دهد.

زمان نگهداری واکسن ها پس از باز شدن ویال ها را شرح دهد.

شرایط دور ریختن ویال واکسن را نام ببرد.

زنجیره سرما را تعریف کند.

تجهیزات زنجیره سرما را نام ببرد.

ممنوعیت مصرف واکسن و موارد احتیاط در ایمن سازی را بیان کند.

انواع عوارض حاصل از واکسیناسیون را نام ببرد.

اقدامات برای کاهش عوارض جانبی خفیف و شدید ناشی از واکسن ها را شرح دهد.

❖ اهداف عاطفی:

دانشجو ضمن پذیرفتن اهمیت سلامت جامعه و مصون کردن افراد در مقابل بیماری ها به ارزش این درس در حفظ سلامت و افزایش ایمنی افراد جامعه کشور پی ببرد و قلبا خود را مقید به فراگیری و استفاده از این دانش بداند

❖ اهداف روانی حرکتی:

-

روش های تدریس

ایفای نقش	بحث گروهی	پرسش و پاسخ	سخنرانی
پانل	PBL	نمایش عملی	کارگاه آموزشی
گروه کوچک	جورنال کلاب	گزارش صبحگاهی	گردش علمی
بیمار شبیه سازی شده	Case Based Discussion	Grand Round	Bedside teaching

سایر روش های تدریس:

مواد و وسایل آموزشی

کتاب	جزوه	پاورپوینت	وایت برد	تصویر / عکس	کاتالوگ / بروشور	نمودار / چارت
فایل صوتی	فیلم آموزشی	نرم افزار	ماکت	اشیاء واقعی	بیمار استاندارد شده	بیمار واقعی

سایر مواد و وسایل آموزشی:

مکان برگزاری آموزش

کلاس	سالن کنفرانس	سایت اینترنت	وب (مجازی)	Media Lab	Skill Lab	عرصه	درمانگاه/ بخش	جامعه
------	-----------------	--------------	--------------	-----------	-----------	------	---------------	-------

سایر مکان های آموزشی:

تجارب یادگیری (مرتبط با استاد)

•

تکالیف یادگیری (مرتبط با فراگیر)

•

ضوابط آموزشی و سیاست های مدرس

انتظارات: حضور به موقع و فعال در کلاس، اجراء تکالیف مربوطه، عدم غیبت بیش از حد مجاز آموزشی

مجازها: غیبت در حد مجاز آموزشی

محدودیتها: عدم پاسخگویی به تماسهای تلفن همراه و نیز ارسال پیامک، پرهیز از خوردن و آشامیدن در حین تدریس در کلاس، اجتناب از انجام هرگونه عملی که موجب حواسپرتی سایر دانشجویان شود.

توصیه های ایمنی (دروس عملی/آزمایشگاهی/بالینی/عرصه)

فهرست منابع درسی

- ایمونولوژی سلولی و مولکولی ابوالعباس. ترجمه دکتر معدنچی و همکاران
- برنامه و راهنمای ایمن سازی مصوب کمیته کشوری ایمن سازی، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری های واگیر، چاپ ۱۳۹۴
- راهنمای کشوری مراقبت پیامدهای نامطلوب ایمن سازی، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری های واگیر
- دستورالعمل کشوری زنجیره سرما، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماری های واگیر

روش ارزیابی

گسترده پاسخ	کوته پاسخ	چند گزینه ای	جورکردنی	صحیح / غلط	OSCE	Long Case
Log Book	Portfolio	360 ⁰	Key Feature	Mini CEX	DOPS	Short Case

مصاحبه	چک لیست	PUZZLE	CRP	SCT	PMP	Clinical Work Sampling
سایر: تکالیف عملی						
بارم بندی نمره (از ۲۰ نمره: نظری ۲۰)						
کار عملی: نمره		تکالیف کلاسی: نمره		حضور و مشارکت فعال: ۲نمره		
امتحان پایان ترم/ دوره: ۱۸ نمره		امتحان میان ترم/ دوره: نمره		کوئیز: نمره		
سایر موارد:						

جدول ترتیب و توالی عناوین برنامه نظری

شماره جلسه	عنوان جلسه	ملاحظات
۱	اصول کلی ایمنولوژی انواع ایمنی، مفهوم آنتی ژن، ایمنوژن	
۲	عوامل تعیین کننده پاسخ ایمنی، ساختار آنتی بادی، اعضای سیستم ایمنی	
۳	اصول کلی واکسیناسیون	
۴	فرایند واکسیناسیون و تزریقات ایمن	
۵	برنامه ایمن سازی با توجه به شرایط اپیدمیولوژیک کشور	
۶	واکسیناسیون در شرایط و گروه های خاص	
۷	شرایط نگهداری و رعایت زنجیره سرما در مورد انواع واکسن ها	
۸	موارد منع واکسیناسیون و عوارض نامطلوب ایمن سازی	

*توجه: تاریخ شروع و پایان، در زمان آغاز برنامه آموزشی، توسط مسؤول درس/ کارشناس آموزش، به اطلاع فراگیران رسانیده خواهد شد.